

Innehållsförteckning

Årsredovisning	3
Periodens händelser.....	3
Ekonomi	3
Mål och måluppfyllelse.....	3
Analys	4
God ekonomisk hushållning	10
Framtiden.....	10
Åtgärder och uppdrag	10
Nyckeltal	10

Årsredovisning

Hans Öhlund
Ordförande

Malin Westling
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra och förverkliga nationella och kommunala mål inom förskoleverksamhet, förskoleklass, grund- och gymnasieskola, anpassad grund- och gymnasieskola, musik- och dansskola samt fritidshemsverksamhet.

Periodens händelser

- Strandbackens resursskola, som en egen skolenhet, är i drift från och med höstterminen 2023
- Omfattande problem med inomhusmiljön har under året identifierats i flertalet lokaler inom för-, grund- och gymnasieverksamheterna
- Det strategiska arbetet med kompetensförsörjningsgrupperna fortgår och under året har även det operativa arbetet inletts
- Skolinspektionens kvalitetsgranskning av Piteås skolverksamheter resulterade i högsta omdöme inom alla fyra bedömningsområden

Ekonomi

	PERIODENS BUDGET Jan - dec 23	PERIODENS UTFALL Jan - dec 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - dec 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 23
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	245 988,8	252 703,6	-6 714,8	-2,73%	245 988,8
ELEVHÄLSA	23 334,1	22 332,4	1 001,7	4,29%	23 334,1
FÖRSKOLA	198 835,1	199 209,1	-374,0	-0,19%	198 835,1
GRUNDSKOLA	386 752,6	392 755,7	-6 003,1	-1,55%	386 752,6
STRÖMBACKASKOLAN	138 333,0	138 793,8	-460,8	-0,33%	138 333,0
BUN exkl Grans	993 243,6	1 005 794,6	-12 551,0	-1,26%	993 243,2
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	0,0	1 170,9	-1 170,9	0,00%	0,0
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	993 243,6	1 006 965,5	-13 721,9	-1,26%	993 243,2

Mål och måluppfyllelse

Målbedömning

— Ej bedömt ■ I Målet ej uppfyllt ◆ 2 Målet delvis uppfyllt ▲ 3 Målet uppfyllt i hög grad ● 4 Målet helt uppfyllt

Mål beslutade av Kommunfullmäktige

Strategiska områden	2023	2022	Övergripande mål	2023	2022
Barn och unga - vår framtid	▲	▲	👶 Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun	▲	▲
Utbildning, arbete och näringsliv	▲	▲	🎯👤 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare	▲	▲
			🎓 Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande	●	●
			🎯👤 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande	▲	▲
Demokrati och öppenhet	▲	▲	🎯🎵 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund	▲	▲

Strategiska områden	2023	2022	Övergripande mål	2023	2022
Livsmiljö	▲	▲	 Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet	●	●
			 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer	▲	▲
			 I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling	▲	▲
Personal	▲	▲	 Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser	▲	▲
Ekonomi	◆	▲	 Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser	◆	▲

Analys

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden redovisar vid årets slut ett underskott om -13,7 mkr, vilket är en avvikelse mot budget om -1,26 %.

Alla avdelningar, förutom elevhälsan, samt övergripande förvaltning redovisar underskott i sina verksamheter. Elevhälsans överskott på 1,0 mkr beror i stort sett på att avdelningen haft olika vakanser under året som varit svåra att rekrytera, sjukskrivningar samt personal som gått ner i arbetstid.

Utifrån det osäkra omvärldsläget fattades ett kommunövergripande beslut om att anskaffa ett säkerhetspaket till IT-systemet MS365. Alla förvaltningar fick oförutsedda utökade kostnader för dessa IT-licenser från och med halvårsskiftet 2023. För Utbildningsförvaltningen blev den utökade kostnaden 640 tkr.

Under året har fler barn och elever tillkommit i både egna och fristående verksamheter, samt i andra kommuner (IKE) än vad som är budgeterat. Inom förvaltningens egna verksamheter har den största ökningen skett inom förskolan där det varit 37 fler placerade barn än vad som prognosticerats och budgeterats för. Dessa barn är oftast småbarn med heltidsplacering vilket innebär högre kostnader och medfört en avvikelse motsvarande -2,2 mkr för barnpengens avräkningskonto. Grundskolan har under hösten också haft fler elever placerade i sina verksamheter än prognosticerad, bland annat sex fler elever i anpassad grundskola och 15 fler barn i fritidshem vilket påverkat avdelningens resultat negativt.

Den negativa budgetavvikelsen för fristående verksamheter och Internkommunalersättning belastar förvaltningen på övergripande nivå. Dessa kostnader har överskridit budgeten för ändamålet med 6,8 mkr. De största avvikelserna finns inom förskolan och gymnasiet. Förskolan har haft fler barn placerade i andra kommuner än prognosticerat vilket genererat ett underskott på ca 0,7 mkr. Gymnasiet har dock haft fem färre elever som förväntades fortsätta sina studier på Strömbackaskolan än prognosticerad vilket motsvarar 1,8 mkr minskade intäkter, varav en elev på anpassad gymnasiet som gjorde att drygt 0,5 mkr i förväntade intäkter uteblev.

Förvaltningens kostnader för lokaler har varit 3,4 mkr högre än budgeterat. Detta bland annat på grund av oförutsedda kapitalkostnader som belastat verksamheten med ca 1,5 mkr. En del oplanerade inköp av möbler och vaktmästeritid har också bidragit till underskottet hänförliga lokaler. Kostnaderna för skolskjuts har dock minskat väsentligt under året. Genomförandet av projektet "ansökan för alla" har gett ett positivt genomslag tillsammans med minskade kostnader för skolskjuts för de elever som bott i kommunens ytterkant och som flyttade från kommunen tidigt under våren.

Andra orsaker som bidrar till underskottet på förvaltningsövergripande nivå är placeringspoolen som har ett underskott på 1,0 mkr. Placeringspoolen är en verksamhet som ska vara självfinansierad, men på grund av exempelvis sjukfrånvaro, kostnader för rehabärenden med mer, har inte all personal i poolen varit placeringsbar och därav belastar kostnaden placeringspoolen. Politiken redovisar också underskott, - 0,9 mkr som avser sjuklönekostnader för nämndens ordförande samt omställningsstöd som har betalats ut hela året till nämndens tidigare ordförande.

Förvaltningen har sedan 2022 fått extra årligt anslag om 730 tkr för att genomföra projektet "Nationella minoriteter" som pågår fram till 2024. En projektledare anställdes och en arbetsgrupp bildades för att driva aktiviteterna som planerades genomföras inom projektet. Bland annat har två föreläsningar för samtlig personal ägt rum, ett rum på familjens hus har skapats med lekmaterial, böcker, mm. Material har också köpts in till andra enheter för att synliggöra arbetet och sprida kunskap om nationella minoriteter. Projektet fortsätter under 2024 och de mer konkreta åtgärderna som planeras är: utbildningsinsatser under 2024 och sammanställning av materiallådor för undervisning framför allt för förskolan och de lägre årskurserna i skolan. Av de nära 1,5 mkr som fanns i projektet 2023 har 0,3 mkr använts.

Förskolan och fritidshem fick utökat anslag inför 2023 om 0,4 mkr för att öppna en extra sommarjourverksamhet.

Rosviks förskola hölls öppet under sommaren där både fritidshembarn och förskolebarn välkomnades i samma enhet, fast olika avdelningar. Kostnaden för den extra sommarjourverksamheten uppgick till sammanlagt 563 tkr, vilket är en avvikelse mot budget om -163 tkr.

Kostnaderna för barn och elever i behov av särskilt stöd har inom förskolan och grundskolan varit högre än budgeterat genom hela 2023. Avdelningarna har överskridit denna budgetpost med sammanlagt 4,3 mkr. Det är främst fler barn med NPF-diagnoser (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) som står för den största kostnadsökningen, eftersom det i många fall krävs flera personalresurser per barn eller någon form av särskiljande åtgärder som är ytterst kostnadskrävande. En stor del av personalresurser för barn med särskilda behov finansieras av rektorerna själva genom tilldelad barn-/elevpeng så den faktiska kostnaden för dessa barn och elever är mycket högre än utfallet i kostnadsposten. Rektorernas finansiering av dessa kostnader går i dagsläge inte att särredovisa.

Det verkliga behovet av elevassistenter har ökat under höstterminen i förhållande till vad som planerades. Enligt gymnasiets åtgärdsplan för att nå budget i balans fanns bland annat en minskning av antal elevassistenter. Detta har inte varit möjligt att genomföra fullt ut på grund av nytillkomna behov under hösten som ej gick att förutse. Detta har genererat en avvikelse mot periodbudgeten för ändamålet om -0,5 mkr, varav 350 tkr avser behovet under höstterminen.

Förskolan har utökat organisationen med 0,85 tjänst inom Nattis efter implementeringen av lagen om dygnsvila vilket har genererat ökade kostnader för avdelningen om 450 tkr.

Grans resultat visar ett underskott om -1,2 mkr. Underskottet beror på färre elever än budgeterat, höga foderkostnader på grund av sommarens väder samt en stor, oförutsedd, saneringskostnad av råttor i ladugårdsbyggnaden. Grans har också under året haft en ökad kostnad för reparation och underhåll av maskiner och redskap vilket beror både på att priset för reparationer och reservdelar har ökat men också på att skolan har en gammal maskin- och redskapspark som kräver mycket underhåll. Mjölktäkterna har minskat i år med ca 0,3 mkr, då mjölkpriset har sänkts två gånger under året. Den minskade intäkten tillsammans med ökade och oförutsedda kostnader skulle ge ett totalt underskott på ca 1,6 mkr utan besparande åtgärder.

Eftersom Grans Naturbruksgymnasium är en resultatenheter, överförs årets resultat till 2024.

Personal

Antalet årsarbetare i Utbildningsförvaltningen uppgår till 1337, en minskning med -1,6 % jämfört med 2022. 20% av årsarbetarna är män, vilket är samma nivå som föregående år. Andelen behörig personal är över genomsnittet i samtliga skolformer och personaltätheten är hög i jämförelse med riket.

I förskolan är andelen heltidstjänster med förskollärarlegitimation 41 % högre än i genomsnittskommunen vilket är en förbättring med tjugo procentenheter sedan föregående år.

81,0 % av grundskollärarna har lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, vilket är en försämring med 3,5 % jämfört med förra året men fortfarande 9 % högre än riksnittet. Fritidshemmens personaltäthet är hög och Piteå har tredje högst andel personal med pedagogisk högskoleexamen i landet.

Även gymnasieskolan har hög andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. 91,4 %, att jämföra med genomsnittet för riket som är 86,7 %.

Kompetensutveckling

Lärare, oavsett ämnesområde och stadium, ges goda möjligheter till kompetensutveckling. Under året har sex forskningscirklar, ett antal nätverksträffar, seminarier och inspirationsworkshops genomförts inom förvaltningens verksamheter där temat för grund- och gymnasielärares nätverksträffar har varit handledning i pedagogisk verksamhet. Forsknings- och utvecklingsprojektet *Läskraft* påbörjades under året och är ett samverkansprojekt mellan Piteå kommun, Luleå tekniska universitet och Umeå universitet. Projektet syftar till att finna nya former för att inspirera och motivera elever att läsa mer och öka läsförståelsen. Även projektet *Didaktisk utvecklingsdialog i förskolan* har genomförts under året, där forskare och förskollärare tillsammans skriver en bok med utgångspunkt i dilemman i undervisningen. Kommundoktoranden inom förskolan har under året genomfört fyra nätverksträffar och två forskningscirklar med ämnet utomhuspedagogik som ett utvecklingsområde. Ett samarbete med Umeå universitet har inletts avseende NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning). En forskningscirkel har startats upp där två förskolor och skolor deltar, samt representanter från elevhälsan.

Det har pågått en rad spridningsaktiviteter som syftar till att dela med sig av erfarenheter inom utbildningsförvaltningens FoU-miljö, exempelvis seminarier serien MULF-talk, nyhetsbrev och publicerade artiklar i den populärvetenskapliga tidskriften *Forskning och utveckling i förskola och skola (Fufos)* som ges ut av utbildningsförvaltningen.

Huvudmannen har i samverkan kommit överens om att årligen erbjuda förskollärare i förskoleklass möjlighet att inom sin anställning, via universitet, söka utbildning för att stärka förskollärares kompetens och bli behöriga att undervisa i åk 1 och 2, inför införande av den 10-åriga grundskolan (2026). Under året har tre förskollärare påbörjat den behörighetsgivande utbildningen och sex lärare läser specialpedagogik för att möta det ökade behovet av

behöriga lärare inom området.

Förvaltningen har beviljats medel från omställningsfonden för tre ansökningar som alla har påbörjats under hösten. Ansökningarna som beviljats handlar om att erbjuda ett antal obehöriga lärare inom förskolan, grundskolan och gymnasiet stöd för färdigställande av sin examen, erbjuda obehörig personal inom förskolan en god introduktion, samt att två lärare på högstadiet ges möjlighet att läsa in behörighet i matematik.

Inom förskolan är ambitionen att förbättra och effektivisera verksamheten genom att utöka personalens tillgång till digitala verktyg och resurser, i enlighet med förskolans läroplan och den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet. Under våren har därför 101 personaldatorer köpts in så att förskollärare nu har en personlig dator.

Även inom ramen för Ackreditering Erasmus+ finns goda möjligheter för lärare och rektorer att genomföra kompetenshöjande insatser och skapa gränsöverskridande utbyten och samarbeten.

Som ett led i att integrera forskningsbaserade metoder i elevhälsoarbetet har delar av elevhälsans personal under året utbildats i de principer som kognitiv beteendeterapi grundar sig i.

Kompetensförsörjning

Utbildningsförvaltningen står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjningen. Utifrån förväntade pensionsavgångar, den samhällsomställning som pågår i norra Norrland och bristen på utexaminerade lärare har ett stort arbete med att säkra kompetensförsörjningen tagit fart.

En extern aktör fick under hösten 2022 i uppdrag att genomföra en kartläggning av nuläget och vad som krävs av organisationen för att i framtiden klara behörighetskraven. Utifrån kartläggningens resultat bildades en kompetensförsörjningsgrupp med tre delprojekt, rekryteringsstrategi, kompetensutveckling och hållbart arbetsliv. Grupperna har under året gått från ett strategiskt arbete till ett mer operativt arbete där chefer, rektorer och medarbetare tillsammans jobbar fram ett material som planeras att implementeras under 2024.

Som ett komplement till detta arbete har förskolan, genom bidrag från omställningsfonden, påbörjat ett eget arbete med introduktion av nya vikarier. Ett arbete som visat sig väldigt framgångsrikt och uppskattat.

Förvaltningen har under året haft ca 100 förskol- och lärarstudenter, från fyra olika universitet, som gjort sin praktik i Piteås kommunala utbildningsverksamheter. För att visa dessa studenter uppskattning och inbjuda dem till att i framtiden söka anställning i kommunen har de bjudits in till en gemensam middag med representanter från förvaltningen och personalavdelningen. Middagen var uppskattad av alla parter och tanken är att den ska bli en återkommande aktivitet.

Under året har utbildningsförvaltningen deltagit på studentkårernas digitala karriärskärmar på både Umeå universitet som Luleå tekniska universitet. Studenter besöker skärmarna dagligen för att upptäcka intressanta företag/arbetsgivare och ta del av viktig information. Under vår- och höstterminen visades utbildningsförvaltningens tre reklamfilmer totalt ca 53 700 gånger och nådde i samband med detta ca 6,5 miljoner kontakter totalt. Statistiskt bedöms ca 72 % av dessa kontakter ha sett just utbildningsförvaltningens deltagande. Visningarna pågick sammanlagt ca 10 minuter per dag under hela perioden.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron bland personalen i förvaltningens verksamheter uppgick i november till 8,2 %, vilket är högsta nivån under året. Den genomsnittliga sjukfrånvaron under året är 5,3%, vilket i princip är likvärdigt med fjolårets sjukfrånvaro.

Snittet för sjukfrånvaron under året är 6,0 % för kvinnor och 2,7 % för män, högst sjukfrånvaro har gruppen kvinnor 29 år och yngre där sjukfrånvaron ligger på 8,7 %. Sjukfrånvaron bland förskolepersonal är fortsatt högre än inom andra skolformer och ligger nu på 7,8 %.

Strategiska områden och prioriterade mål

Prioriterade mål

Piteå kommuns förskolor och skolor håller en god kvalitet utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Fokus ligger på att utifrån mångfald öka barns och elevers likvärdighet i förskolan och skolan, samt förse extra resurser till skolor med större andel elever med en svagare socioekonomisk bakgrund.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och år 2040 50 000 invånare

En förutsättning för att Piteå ska växa och utvecklas är att kommunen erbjuder bra förskolor och skolor där alla barn och elever ges möjlighet att få kunskap och bygga en stabil grund för sin framtid. Piteå har ett gott rykte som skolkommun men står inför både ekonomiska och organisatoriska utmaningar. En av de största utmaningarna avser kompetensförsörjningen inom ramen för utbildningsförvaltningens verksamhetsområden; förskolan, grundskolan, gymnasieskolan samt elevhälsan. Utifrån en kartläggning av nuläget och bedömning av vad som av organisationen krävs för att klara framtidens behörighetskrav har tre delprojekt inletts på förvaltningen som fokuserar på rekryteringsstrategi, kompetensutveckling och hållbart arbetsliv.

Tillsammans med Fastighets- och serviceförvaltningen arbetas det proaktivt för att i hela kommunen tillhandahålla

förskolor, skolor och fritidshem med fokus på kvalitet, miljö och funktion, utifrån nuvarande och kommande behov.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

De nationella minoritetsspråken är en viktig del av den svenska historien. Utifrån grundskolans uppdrag att alla elever ska få kunskap om minoriteternas historia och kultur har projektet Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor påbörjats och beräknas avslutas första kvartalet 2024. Målet är att ta reda på ett nuläge och utifrån svaren ge förslag på ansvarsfördelning, metoder, materiel och kompetenshöjande insatser för organisationen. En arbetsgrupp från förskola/skola finns till stöd och hjälp för projektet under hela projektperioden. Styrgrupp för projektet är utbildningsförvaltningens ledningsgrupp.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

I linje med kommunens mål att Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande arbetar såväl förskola, grundskola och gymnasiet med entreprenöriellt lärande. För att inspirera och uppmuntra elever till innovation sker satsningar på entreprenörskap och högstadieskolorna har under flera år arbetat med aktiviteter inom entreprenöriellt lärande.

Grans Naturbruksgymnasium har under våren varit värd för två skolkonferenser, Naturbruksskolornas förening och för EUROPEA. Naturbruksskolornas förening är en ideell förening med syfte att genom samverkan stärka naturbruksskolornas identitet och främja deras utveckling och kontaktnät såväl inom Sverige som internationellt. EUROPEA arbetar för utvecklingen av yrkesutbildning (VET) i den gröna sektorn i Europa och representerar mer än 1000 yrkesskolor och institutioner över hela Europa. Sammanlagt deltog ca 180 personer från över 20 länder i Europa och skolledare från hela Sverige.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Våren 2023 påbörjade Arbetsmiljöverket inspektioner av grund- och gymnasieskolor runt om i landet. Fokus för inspektionerna är skolornas förebyggande arbete för att minska riskerna för hot och våld. Strömbackaskolan är en av de skolor som genomgått tillsynen och en sammanfattning av inspektionen visar att Arbetsmiljöverket ville se att den handlingsplan som skolan gjort också genomförs. Under december gjordes därför en omfattande säkerhetsövning på Strömbackaskolan där även polis, räddningstjänst och ambulans deltog.

Även ett antal grundskolor har haft Arbetsmiljöverket på inspektion. Utifrån Arbetsmiljöverkets återkoppling ska grundskolorna påbörja arbetet med att revidera befintliga handlingsplaner.

Barn och unga - vår framtid

Grundskolan har under året fortsatt arbetet med att implementera den nya läroplanen (LGR 22) i syfte att kollegialt utvecklas i att tolka rådande styrdokument och tydliggöra detta i undervisningen. Som ett led i detta har skolorna arbetat utifrån utvalda fokusområden för att utveckla lärares kunskap inom det valda ämnet. Exempelvis har några skolor i kommunen arbetat med begreppet motivation som fokusområde för att utveckla lärares förståelse för de grundläggande teorier kopplat till motivation. En skola har haft sömn som ett fokusområde och deltagit i ett sömnprojekt i syftet att medvetandegöra sömnens betydelse för prestation i skolan.

Ovanstående fokusområden kommer sprunget ur att grundskolan har en ökande andel elever med psykisk ohälsa och diagnoser inom neuropsykiatriska spektret. Denna grupp växer och det är utmanade att få denna elevgrupp att nå målen i skolan då det föreligger stora svårigheter för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen. För att möta utmaningarna har samtlig pedagogisk personal och stödpersonal i Piteå kommuns grundskolor under året fått utbildning i neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och beteendeproblematik. Samtliga skolor har även, tillsammans med elevhälsan, arbetat med trygghet och studiero.

Elevhälsan har regelbundet träffar i olika konstellationer tillsammans med bland annat socialförvaltningen, primärvården, barnpsykiatri och barnhabilitering där målsättningen är att skapa goda förutsättningar för barn och elever att få stöd efter sina behov, samt medverka till ett gemensamt förebyggande arbete vad gäller barn och ungas psykiska hälsa.

Under våren har Region Norrbotten tagit beslut om att från 27 februari 2023 göra avsteg från den gemensamt framtagna rutinen gällande remisshanteringen av barn och ungdomar med misstänkt neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Ändringen innebär att Elevhälsans möjlighet att skicka remiss direkt till BUP-linjen gällande misstänkt neuropsykiatrisk funktionsnedsättning tas bort och vårdnadshavare får framöver söka hjälp och stöd via Primärvården som gör en initial bedömning innan eventuell remiss skickas till BUP-linjen. Elevhälsan befarar att detta kan komma att leda till att färre elever får den hjälp och det stöd som de behöver.

Under året har två grundskolor introducerat *Lagkamrat*, ett samprojekt med Piteå IF/DFF, som syftar till att komplettera skolornas värdegrundsarbete och förstärker social trygghet. Projektet består i att ett antal spelare från Piteå IF/DFF:s damallsvenskalag deltagit i verksamheten en gång i veckan och bistått skolorna i relationsbyggande, studiestöd, rastvårdskap, idrott och hälsa samt utgjort goda förebilder för både pojkar och flickor.

Grundskolan har under året även fördjupat arbetet med ordning och säkerhet i skolan. Arbetsmiljöverket har granskat grundskolorna vad gäller deras förebyggande arbete mot hot och våld mot personal med goda omdömen som följd.

Skolorna har under året övat olika scenarier, tränat in- och utrymning samt skapat kommunikationsplattformar för att varsko varandra vid pågående dödligt våld (PDV).

Ett kommunövergripande Skol IF har skapats i samverkan med Kultur och Fritid under våren för att kunna jobba bredare med skolornas profilering i samverkan mellan de olika högstadieskolorna. Eleverna har inom ramen för kurs- och tidplan kunnat välja att fördjupa sig i en idrott i samband med skoldagen. Högstadierna har samverkat runt tjänster, material och lokaler.

Vårens nummer av Strömbackaskolans skoltidning ÅSSIT har under året utsetts till Årets Skoltidskrift 2023. ÅSSIT produceras av eleverna på Estetik och media årskurs tre och två representanter från redaktionen fick under hösten ta emot pris i Stockholm av Sveriges Tidskrifter.

Utbildning, arbete och näringsliv

Från och med 2024 övergår det nationella proven till att genomföras digitalt. Skolverket har under våren tydliggjort de krav som kommunen ska uppfylla för att kunna utföra digitala nationella prov. Arbetet med de organisatoriska och digitala förberedelser där nödvändig teknik och kompetens finns på plats har fortgått under året med bland annat workshops tillsammans med IT-avdelningen och externa intressenter. En plan för kompetensutvecklingsinsatser för lärare och elever har utifrån Skolverkets rekommendationer också påbörjats.

Genom utbytesprogrammet Erasmus+ har det under året genomförts aktiviteter i alla skolformer. Syftet med deltagande i projektet är att genom kollegiala möten, erfarenhetsutbyten och samlärande på en internationell arena vidga det pedagogiska perspektiv och insikter om utbildning, undervisning och ledarskap samt att utveckla användbara vetenskapliga verktyg och arbetssätt. Även elever kan inom ramen för Erasmus+ få möjlighet att åka till ett annat land och ta del av undervisningen där. 15 elever från Piteås grund- och gymnasieskola deltog under hösten i en konstutställning kring Solander på Grindavik Island och medverkade vid invigningen av Solanderträdgården vid svenska residenset i Reykjavik.

För andra året i rad sjunker andelen elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen och ligger nu på 74 %. Detta är fortfarande en högre nivå än riksnittet som ligger på 69 %, men det är den lägsta nivån i Piteå kommun på åtta år vilket är oroväckande. Behörigheten till gymnasiet är dock i princip oförändrad sedan föregående år och ligger på 89 % vilket är fem procentenheter högre än riksnittet. Samtidigt är även detta resultat det lägsta i Piteå sedan 1998.

Skolinspektionen har vid årsskiftet genomfört den regelbundna kvalitetsgranskningen av skolverksamheten i Piteå. Granskningen genomfördes vid fyra skolenheter; Kullen-, Svensby- och Pitholmskolan samt på Strömbackaskolan. Bedömningen görs av skolans arbetssätt inom fyra områden; rektors ledarskap, undervisningen, trygghet och studiero samt bedömning och betygssättning. Skolinspektionen fann att samtliga tre grundskolor uppfyller kvalitetskriteriet ”i hög utsträckning” inom alla fyra områden vilket är det högsta omdömet en skola kan erhålla. Även Strömbackaskolans granskningsbeslut gav ett mycket gott omdöme där endast en kompletterande arbetsplan för rektors jämställdhetsarbete efterfrågades.

Detta sammantaget ger tydligt belägg för att undervisningen i Piteå kommuns skolor håller hög kvalitet.

Utbildningsförvaltningen tilldelades extra medel då kommunfullmäktige gjorde en extra satsning att hålla tre förskolor och fritidshem sommaröppna under veckorna 28 – 32. De öppna verksamheterna var belägna i Rosvik, Bergsviken och Piteå centrala. Efter en utvärdering kan det konstateras att endast 48% av de anmälda förskolebarnen var närvarande under dessa veckor, för fritidshemmen var motsvarande siffra 32 %.

Demokrati och öppenhet

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska präglas av öppenhet och hänsyn för människors olikheter, förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Inom förskolan görs barnen delaktiga i beslutsfattandet genom att rösta på dagliga aktiviteter, vara med i planeringar och bestämma vilka regler och förhållningssätt som ska finnas på förskolan. Genom att utveckla barnens lek-, samspels- och kommunikationsförmågor läggs grunden för demokrati och öppenhet. Inom grundskolan och gymnasiet har eleverna inflytande över sitt lärande, kunskapsinhämtande, sin situation i skolan med mera. Den gemensamma värdegrunden och ett gemensamt förhållningssätt står i centrum i verksamheterna.

I alla skolformer arbetas det för att främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse och det förs ett pågående arbete för att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering eller annan kränkande behandling. Verksamheterna arbetar systematiskt med förebyggande åtgärder och händelser bemöts med kunskap och aktiva insatser.

Sveriges minoritetspolitik syftar till att stärka de nationella minoriteternas rättigheter och ge stöd till minoritetsspråken så att de hålls levande. Förskolor, förskoleklasser, fritids och skolor har ansvar och spelar en viktig

roll för att främja de nationella minoritetsspråken. Därför har projektet *Nationella minoriteter i Piteå kommuns skola och förskola* startats upp under året. Projektet har som mål att ta reda på ett nuläge och utifrån en enkät som skickats ut till medarbetare inom förvaltningens verksamheter kommer en handlingsplan utformas och med det som grund planeras för konkreta åtgärder som implementeras under 2024.

Antalet anmälda kränkningar i skolan ökar. Det kan bero på att verksamheterna blivit bättre på att anmäla men även på att det faktiskt ökar, vilket i så fall är ytterst bekymmersamt.

Under året har det inkommit totalt 228 anmälningar om kränkande behandling, trakasserier samt diskriminering. I 14 av dessa fall uppges lärare eller annan personal på skolan ha kränkt barn eller elev, i övriga fall rör det sig om barn/elever som kränkt andra barn/elever. I ca 60 % av anmälningarna är det pojkar som blivit kränkta. Av uppföljningen framgår att en stor del av kränkningarna sker på skolgården, i klassrummen och i skolans övriga lokaler.

Under året har det inkommit totalt 11 synpunkter till huvudmannen, av dessa är nio klagomål och två förslag/annat. Klagomålen handlar bland annat om skolans värdegrundsarbete, skolskjutssäkerhet, studentdatumet för läsåret 2023/2024 samt ständigt nya vikarier i förskolan.

Livsmiljö

Inför skolstarten höstterminen 2023 stod Strandbackens resursskola färdig att öppnas. Den nya skolenheten är belägen i gamla NAB-huset som under våren och sommaren byggts om för att anpassas efter verksamhetens behov. Skolan har inom ramen för statsbidraget Likvärdig skola ett eget elevhälsoteam vilket leder till en ökad tillgänglighet till elevhälsan för berörda elever. Den nya resursskolan ger i dagsläget plats till 30 elever som tidigare gått på AST och Tallbacka.

Utbildningsförvaltningen har ett nära samarbete med Fastighets- och serviceförvaltningen och tillsammans arbetas det proaktivt för att tillhandahålla förskolor, skolor och fritidshem med fokus på kvalitet, säkerhet, miljö och funktion i hela kommunen.

Förvaltningen har under året gjort stora satsningar på lokaler och utemiljö. Arbetet med att byta ut och säkra upp staketet på förskolornas utegårdar har fortsatt under året och beräknas vara klart i sin helhet under 2024 då alla förskolor räknas ha nya staket. Även solskydd och belysning på utegårdarna har bytts ut och förbättrats på flertalet verksamheter. Under året har arbetet med att säkerställa arbetsmiljön för såväl elever som pedagoger i grundskolans slöjdsalar färdigställts genom att samtliga lokaler nu är installerade med nya luftrenare.

Utbildningsförvaltningen ser kontinuerligt över skolstrukturen för att anpassa lokalerna efter dagens och framtidens behov. Det pågår ständigt flera projekt parallellt och under året har bland annat Norrby förskola i Hortlax utökats med två avdelningar och modulen i Bergsviken har därmed kunnat avvecklas. I Lillpite har den tidigare villaförskolan avvecklats och i stället har skolan byggts om för att inrymma hela förskolans verksamhet, på så vis skapas nödvändiga samordningsvinster vid sjukfrånvaro, öppning/stängning, kollegialt utbyte med mera. Lokalerna är samtidigt rustade med nya entréer och utemiljö.

Christinaprojektet löper på enligt plan och under året har byggnationerna av etapp 2 startat upp, vilket innefattar tillbyggnad för anpassad grundskola, lågstadium och Montessori F-6. Vidare har även projektering av etapp 4 kommit i gång som innebär ombyggnad för mellanstadium och mindre anpassning av högstadiet. Mindre etapper som att färdigställa slöjd-, hemkunskap- och danssalar har slutförts under året.

Planeringen med den nya låg- och mellanstadieskolan, det så kallade Solanderprojektet, fortlöper och under året har utredningar angående buller, geoteknik, trafikflöden och parkeringar med mera genomförts. Ritningar över utemiljö och byggnadernas placering har tagits fram och skisser över tillbyggnaderna pågår.

Samtidigt som många lokal- och utomhusprojekt slutförs så brottas flertalet förskolor och skolor med stora problem med inomhusmiljön. Pornässkolan har under året drabbats av omfattande problem vilket resulterat i att både mellan- och högstadiet tvingats flytta ut i moduler. Även Björklundaskolan har så betydande inomhusmiljöproblem att verksamheten flyttats ut i moduler och lokalerna som inhyser låg- och mellanstadiet planeras rivas under 2024. Bergsviksskolan, Strömbackaskolan, Klubbgårdsskolan och Sjulsmarks förskola har alla under året drabbats av vattenskada. I juni utbröt en brand på Norrfjärdens förskola och Skogens förskola har drabbats av fuktskada. Dessa betydande problem med inomhusmiljön får inte bara stora ekonomiska konsekvenser utan påverkar naturligtvis arbetsmiljön för barn, elever och personal i hög utsträckning och medför samtidigt en stor oro hos vårdnadshavare. Även Grans naturbruksgymnasium har varit drabbade av miljöproblem då det uppdagades att ett stort antal råttor bosatt sig i en av verksamhetens ladugårdar. Ett stort saneringsarbete startades som påverkat såväl ekonomin som arbetsmiljön.

God ekonomisk hushållning

Att hålla budgetramen genom effektiv hushållning av disponibla resurser innebär för Barn- och utbildningsnämnden att säkerställa en hållbar ekonomi över tid. Detta kräver åtgärder för att bedriva verksamheter på ett kostnadseffektivt sätt med bibehållen kvalitet. Barn- och utbildningsnämnden bedriver verksamheterna enligt ändamål och med god ekonomisk hushållning. Den interna styrningen och kontrollen bedöms tillräcklig.

Framtiden

En förutsättning för att Piteå ska växa och utvecklas är att kommunen erbjuder bra förskolor och skolor som ger alla barn och elever möjligheter att få kunskap och bygga en stabil grund för sin framtid. Utbildningsverksamheterna i Piteå kommun uppvisar goda resultat i nationell jämförelse och har så gjort under många år. Dock börjar en nedgående trend av sjunkande resultat synas vilket är en stor oro för verksamheterna. De ekonomiska och organisatoriska utmaningar som finns inom förvaltningen påverkar inte bara kvalitén i förskolan och skolan på ett negativt sätt i den absoluta närtiden, de kommer på sikt att påverka individen, samhället och näringslivet i hela kommunen. Som en konsekvens av detta kan på sikt en sänkt måluppfyllelse bli aktuell.

En av de mer komplexa framtidsutmaningarna Piteå kommun står inför är att trygga personalförsörjningen inom förskola och skola. Framtida pensionsavgångar kombinerat med låg tillgång på nyutbildad personal medför behov av att tänka nytt gällande såväl organisation som rekrytering. Ett sätt att kunna möta den komplexa framtidsutmaningen är dels att vara en attraktiv arbetsgivare som rekryterar och behåller kompetent personal, dels att strukturera befintliga resurser på annat sätt. God arbetsmiljö, ändamålsenliga lokaler, friska medarbetare, hög måluppfyllelse och tillgång till läromedel är viktiga delar.

Förvaltningens arbete med kompetensförsörjningsproblematiken kommer därmed vara en prioriterad fråga i framtiden och framtagna åtgärder kommer under 2024 att implementeras ute i verksamheterna.

Under 2024 genomförs de första digitala betygstödande bedömningsstöden och nationella proven. Arbetet med att förbereda verksamheterna inför genomförande fortgår då digitala nationella prov ställer krav på huvudmannens och skolornas organisatoriska och digitala förberedelser. För att eleverna ska kunna genomföra proven digitalt behöver alla skolor ha nödvändig teknik och kompetens på plats, vilket innebär utökad behov av insatser gällande digitalisering i skolorna. Förändringen är lagstadgad och medför stora ekonomiska konsekvenser för verksamhetsområdet.

Barn- och utbildningsnämnden driver ett tätt och aktivt samarbete tillsammans med Fastighets- och servicenämnden för att säkerställa tillgängliga lokaler med god arbetsmiljö av lämplig storlek och i rätt geografiskt område. Dialog pågår om bygge av en ny förskola i Jävre och en fastighet har förvärvat i Svensbyn för att ge plats för en ny förskola. Arbeta med detaljplan för att kunna bygga ny skola på Strömnäshöjden pågår, samt en ny förskola på Berget. Utöver detta kommer en revidering av policydokumentet *Attraktiv skola och förskola* att genomföras.

För att skapa en långsiktighet med arbetet om nationella minoriteter behöver Barn- och utbildningsnämnden skapa mål som finns med i kvalitetsrapporterna.

Åtgärder och uppdrag

Nämnden har inga tidsbegränsade riktade uppdrag eller åtgärder.

Nyckeltal

Respektive nyckeltal visar inrapporterade värden för den senaste tillgängliga perioden. För individbaserade nyckeltal redovisas uppgifter fördelat på kvinnor och män.

Nyckeltal beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Period	Målvärde	Utfall	Kvinnor	Män
 Andel elever som aldrig använt hasch eller annan narkotika gy 2, %	2020	95 %	96 %	97 %	96 %
Elever i åk 4 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	2022	≥95 %	96 %	96 %	97 %
Elever i åk 7 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	2022	≥95 %	88 %	80 %	96 %
Elever i åk 2 gy som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	2022	≥95 %	86 %	76 %	95 %
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023		84,5 %	78 %	92 %
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023		81,8 %	82 %	85 %

Nyckeltal	Period	Målvärde	Utfall	Kvinnor	Män
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023		87,1 %	81 %	93 %
 Andel gymnasieelever i kommunens egna skolor, % (Jmf. Gymnasieskola)	2022	90 %	92 %	90 %	93 %
Andel elever i åk 9 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, % (Jmf. Grundskola)	2022	100 %	83 %	82 %	85 %
Ungdomar som studerar på högskola/universitet 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)	2021		51,3 %	54,1 %	47,4 %
Ungdomar som studerar på annan studiemedelsberättigad utbildning än högskola 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)	2021		10,1 %	9,8 %	10,5 %
Andel 20-64 år med eftergymnasial utbildning, % (Jmf. Gymnasieskola)	2022		39 %	48 %	29 %
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	2023		83,3 %	85,7 %	79,5 %
 Antal elever vid kommunens gymnasieskolor som deltar i UF-företag	2023	220	177	63	114
 Sjukfrånvaro, % (ackumulerat 12 månader bakåt)	Nov 2023	≤4,5 %	5,5 %	6,2 %	2,9 %
Andel heltidstjänster, %	Nov 2023	≥95 %	91,7 %	92 %	90,7 %
Antal timmar som utförs av timanställda (ackumulerat 12 månader bakåt)	Nov 2023	≤63 189	74 867	55 418	19 449
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Nov 2023	100 %	94,9 %		
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	2022	≥0 mkr	-7,3 mkr		

Nyckeltal beslutade av nämnd/bolag

Nyckeltal	Period	Målvärde	Utfall	Kvinnor	Män
 Elever i åk 7, åk 9 och gy 2 som blivit mobbade, trakasserade, kränkta eller utfrysta under en längre period, andel (%)	2022	0 %	2 %	2 %	2 %
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023	76 %	73,7 %	69 %	78 %
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023	68,5 %	68,5 %	69 %	69 %
Gymnasieelever i år 2: Hur nöjd är du med din skola? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2023	82 %	80,3 %	78 %	84 %
 Andel elever i åk 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), hemkommun, %	2022	100 %	84 %	88 %	79 %
Meritvärde i åk 9	2023		226	231	222
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun	2023	232	221	225	217
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2023	90 %	89,4 %	92,2 %	86,9 %
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	2022	76	81 %	84 %	79 %
 Heltidstjänster med förskollärlig legitimation, kommunal regi, andel (%)	2022	65 %	62 %		
Lärare (Heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, lägeskommun, andel (%)	2022	84,4 %	80,6 %		
Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	2022		73 %		
 Antal elever/lärare i förskoleklass och grundskola	2022	11,9	11,6		
Antal elever/lärare i gymnasieskolan	2022	10,4	10,5		
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2022	115 099	113 563		
Nettokostnad grundskola åk 1-9, kr/inv	2022	10 486	10 593		
Nettokostnad fritidshem, kr/inv	2022	1 333	1 860		
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi	2022	5,2	5		

Basnyckeltal

Verksamhetsbeskrivande basnyckeltal redovisas utifrån verksamhetsområde samt nyckeltalskategorierna utbud, efterfrågan, prestationer, personal och kostnader.

Förskola

Utbud	Period	Utfall
Antal förskolor	2023	46
Antal fristående förskolor	2023	5

Efterfrågan	Period	Utfall
Antal barn i förskola	2023	2 035
Antal barn i fristående förskola	2023	122

Prestationer	Period	Utfall
Nyttjandegrad förskola, 1-5 åringar, %	2022	88,6 %
Genomsnitt antal heltidsplatser per barngrupp i förskola	2023	14

Personal	Period	Utfall
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	2022	5
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen förskola, %	2022	62,9 %

Kostnader	Period	Utfall
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	2022	170 585
Kostnad förskola, kr/inv	2022	7 748

Fritidsverksamhet

Utbud	Period	Utfall
Antal fritidshem i kommunen	2023	18
Antal fristående fritids	2023	3

Efterfrågan	Period	Utfall
Antal elever i fritidsverksamhet	2023	1 804
Antal elever i fristående fritidsverksamhet	2023	222

Prestationer	Period	Utfall
Nyttjandegrad fritidshem, 6-12 åringar, %	2022	55 %

Personal	Period	Utfall
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal	2022	18,3
Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	2022	73 %

Grundskola

Utbud	Period	Utfall
Antal skolenheter	2023	24
Antal högstadieskolor	2023	6
Antal fristående skolor	2023	3

Efterfrågan	Period	Utfall
Elever i grundskola, hemkommun, antal	2022	4 188
Elever i fristående grundskola belägen i kommunen, antal	2022	138

Personal	Period	Utfall
Antal elever per lärare (årsarbetare) i grundskolan	2022	11,4
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning grundskola, %	2022	95,4 %

Kostnader	Period	Utfall
Kostnad grundskola åk 1-9 hemkommun, kr/elev	2022	117 441
Kostnad grundskola åk 1-9 hemkommun, kr/inv	2022	11 627

Gymnasieskola

Utbud	Period	Utfall
Antal inriktningar, egen gy skola	2023	33

Efterfrågan	Period	Utfall
Elever i gymnasieskola, hemkommun, antal	2022	1 436
Antal elever, annan huvudman	2023	110

Prestationer	Period	Utfall	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	2023	87,3 %	92,7 % 80,5 %

Personal	Period	Utfall	
Antal elever per lärare (årsarbetare) i gymnasieskolan	2022	10,5	

Kostnader	Period	Utfall	
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	2022	149 184	